

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 20

van **AN MOERENHOUT**

datum: 11 oktober 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Lgbti-vluchtelingen - Ondersteuning en integratie

De situatie van erkende lgbti-vluchtelingen baart zorgen (lgbti: lesbian, gay, bisexual, transgender, intersex). Onlangs kregen wij een mail van een lgbti-vluchteling uit Georgië, alle fracties hebben deze mail normaal gekregen. Deze persoon is gespecialiseerd in communicatie, asielprocedures en buitenlandse betrekkingen en vertelde ons dat hij zich heel graag wilde verenigen met bestaande netwerken en organisaties om de lgbti-rechten te verdedigen op internationaal en Europees vlak. Hij had meerdere organisaties, instanties en Roze Huizen gecontacteerd, maar niemand kon hem hiermee helpen. In het bericht dat aan ons gericht is, maakt deze persoon duidelijk dat hij erg graag vrijwilligers, waaronder lgbti-asielzoekers en erkende vluchtelingen, wil samenbrengen om de lgbti-rechten naar buitenaf te verdedigen.

Het blijft heel moeilijk in ons land om met andere lgbti-asielzoekers en erkende vluchtelingen in contact te komen. Erkende lgbti-vluchtelingen ondervinden heel wat drempels om zich te integreren. Op een zeer korte periode, het gaat dan vaak om slechts acht weken, moeten deze personen zelf een betaalbare woonst vinden. Daarna of tegelijk volgt de zoektocht naar een job. Toegang tot de reguliere of geestelijke gezondheidszorg wordt ook bemoeilijkt, terwijl deze vluchtelingen vaak ernstige trauma's hebben ondergaan. Het komt er eigenlijk op neer dat deze lgbti-vluchtelingen volledig zonder ondersteuning van bovenaf of van een lgbti-netwerk hun weg moeten weten te vinden in de Belgische maatschappij.

In het verleden en dit onder impuls van çavaria was er het project 'Safe Havens', een ondersteuningsproject voor lgbti-vluchtelingen. Dit project betekende veel voor lgbti-personen die bezig waren met hun procedure, maar ze konden hierdoor vervolgens ook rekenen op de ondersteuning van Roze Huizen in Vlaanderen eens ze erkend waren. Het project 'Safe Havens' voldeed aan de bijzondere voorwaarden die nodig zijn om het opvangnetwerk aan te passen aan de noden van lgbti-vluchtelingen. Dit project is helaas stopgezet in 2018.

1. Wat kan de Vlaamse Regering doen om de integratie van erkende lgbti-vluchtelingen te versterken?
2. Kan er opnieuw samengewerkt worden met de verschillende Roze Huizen in Vlaanderen omwille van hun opgedane expertise en uitmuntend netwerk?
3. Op welke manier kunnen erkende lgbti-vluchtelingen rekenen op een toegankelijke geestelijke gezondheidszorg?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 20 van 11 oktober 2021

van **AN MOERENHOUT**

1. Ik ben vertrouwd met het project Safe Havens van çavaria. De thematiek zit op scherp met federale bevoegdheden, aangezien het project voorzag in de opleiding en vorming van referentiepersonen werkzaam in asielcentra rond de specifieke noden van LGBT-asielzoekers.

Binnen de Vlaamse bevoegdheden ligt het eerste contact als nieuwkomer bij de instanties die hen bijstaan bij hun maatschappelijk integratie.

De drie Agentschappen Inburgering en Integratie komen dan ook regelmatig in contact met LGBTQI+ vluchtelingen, en dit zowel binnen de cursus maatschappelijke oriëntatie als in het kader van individuele trajectbegeleiding.

Het algemene ontwikkelingsdoel van de cursus maatschappelijke oriëntatie -die alle inburgeraars volgen- is het verhogen van de zelfstandige zelfredzaamheid van nieuwkomers. Deze cursus is opgebouwd rond 11 leeromgevingen die informatie verschaffen rond onder meer gezin, diversiteit, gezondheid, samenleving,... Tijdens de cursus wordt voornamelijk op groepsniveau gewerkt, maar bij individuele ondersteuningsnoden wordt doorverwezen naar de trajectbegeleider, die als centraal aanspreekpunt fungeert en zorgt voor doorverwijzing naar gespecialiseerde diensten – indien nodig.

We vertrekken vanuit het principe dat iedere erkende vluchteling, los van seksuele of genderidentiteit, recht heeft op maatschappelijke integratie (tewerkstelling/leefloon), financiële steun kan krijgen van het OCMW, etc. Ze moeten zonder discriminatie toegang hebben tot werk, onderwijs, sociale zekerheid, gezondheidszorg, huisvesting, relevante integratievoorzieningen, etc.

Dat gezegd zijnde, ben ik me terdege bewust van de precaire situatie van LGBTQI+ vluchtelingen. De dubbele minderheidspositie op het kruispunt van herkomst en seksuele identiteit vergroot de kans op het ervaren van achterstelling. Vaak kunnen zij enkel rekenen op hulp binnen de eigen herkomstgemeenschap als hun seksuele en/of genderidentiteit verborgen blijft. Anderzijds worden ze binnen de LGBTQI+ gemeenschap geconfronteerd met drempels (cultuurverschillen, vooroordelen, taalbarrières, gebrek aan expertise) gelijkaardig aan nieuwkomers in het algemeen.

Vanuit het gelijkekansen- en integratiebeleid wordt hier dan ook weldegelijk specifieke aandacht aan besteed.

Zo startte in januari 2021 –met financiering vanuit Gelijke Kansen– het project “Vinden en (ver)binden” dat inzet op het versterken van het welbevinden van LGBTQI+-personen met migratieachtergrond (nieuw- en oudkomers) en het inclusief maken van de verschillende contexten waarin ze participeren, m.a.w. een verbeterde toegang tot (reguliere) hulp- en dienstverlening. Het gaat om een participatief project met sterke lokale samenwerkingsverbanden en betrokkenheid van de doelgroep doorheen het hele project. Het project wordt gedragen door onder meer het Antwerpse Roze Huis, Shouf Shouf vzw, Atlas integratie & inburgering Antwerpen, Rode Kruis Opvangcentrum Linkeroever en de stad Antwerpen.

Binnen het project wordt onder meer een buddytraject opgestart, een netwerk van intermediären uitgebouwd, een onthaal- en ontmoetingsaanbod uitgewerkt, etc. Het project loopt af eind 2022 en zal ongetwijfeld een aantal belangrijke 'lessons learned' in zich dragen die ook elders verduurzaamd kunnen worden.

Ten tweede heb ik een aanvraag voor Europese financiering ingediend voor de ondersteuning van lokale overheden en diensten bij de inrichting van safe spaces voor LGBTQI+ personen van buitenlandse herkomst. Indien goedgekeurd, zal er voorzien worden in de uitrol in Vlaanderen van de toolbox 'LGBTQI+ Migrants' die het Brusselse Rainbow House in een eerder project liet ontwikkelen. Doelstelling achter het nieuwe project is de eerstelijns dienst- en hulpverlening m.b.t. huisvesting, gezondheid, politie, stadsdiensten,... inclusief te maken voor LGBTQI+ personen van buitenlandse herkomst.

Tot slot loopt er ook op ambtelijk vlak een uitwisseling van expertise en kennis. Binnen het Europese "Partnership on inclusion of migrants and refugees" wordt een actielijn rond LGBTQI+ migranten getrokken door mijn administratie en de stad Mechelen. Doelstelling van de actielijn is enerzijds kennis verzamelen over de uitdagingen en kansen voor de sociale inclusie van LGBTQI+ migranten- en vluchtelingen in stedelijke context, samenwerking en uitwisseling tussen bestaande netwerken tot stand brengen, de beleidsuitdagingen identificeren, succesvolle en minder succesvolle beleidspraktijken identificeren. Ook dit alles met de bedoeling te landen in concrete beleidsaanbevelingen.

2. Naast overheidsinitiatieven is het ook belangrijk dat het middenveld zich organiseert om LGBTQI+ nieuwkomers te verwelkomen, zodat zij in hun middens – indien gewenst – een netwerk kunnen uitbouwen.

Organisaties als Merhaba, Identiteiten van de Baobab en Shouf Shouf richten zich in hun werking in het bijzonder op LGBTQI+ personen van buitenlandse herkomst. Maar er is nood aan een groter aanbod van organisaties die vanuit intersectioneel perspectief werken. En dit zowel binnen het LGBTQI+ middenveld als bij organisaties voor personen van buitenlandse herkomst.

Een veel gehoorde kritiek op het 'reguliere' LGBTQI+ middenveld is dat er vooral gefocust wordt op dat ene identiteitsaspect, terwijl LGBTQI+ personen van buitenlandse herkomst vooral ook met racisme en sociale onrechtvaardigheid worden geconfronteerd. Het 'reguliere' LGBTQI+ middenveld is zich weldegelijk bewust van de uitdagingen en neemt daartoe ook initiatieven. 'Migratie en asiel' was het centrale thema tijdens de Belgian Pride 2017 ('Crossing borders') en çavaria kreeg in 2018 projectfinanciering vanuit Gelijke Kansen en Integratie om haar eigen werking inclusiever te maken voor LGBTQI+ personen van buitenlandse herkomst.

Het Roze Huis in Antwerpen neemt – in het kader van eerder vermeld project – alvast een voortrekkersrol op, ingegeven door de demografische realiteit in de Antwerpse regio. Ook zijn er plannen om een nauwere samenwerking tussen IN-Gent en het Gentse regenbooghuis Casa Rosa op te zetten.

Çavaria en de Roze Huizen hebben gezien het netwerk aan verenigingen dat zij samenbrengen zeker en vast een aanbod voor LGBTQI+ nieuwkomers, op voorwaarde dat zij de drempels specifiek aan nieuwkomers kunnen overstijgen.

Ik laat in ieder geval bekijken hoe we intersectionaliteit binnen de eigen werking opnieuw prominent kunnen laten opnemen in de verbintenissen die worden afgesloten in het kader van de jaarlijkse ad nominatim financiering van beide.

3. Er is vandaag geen specifiek aanbod van geestelijke gezondheidszorg voor LGBTQI+ vluchtelingen. Wel hebben we weet van een aantal initiatieven die een laagdrempelig aanbod voor vluchtelingen in het algemeen organiseren, zoals bijv. CGG Adentro, dat van de stad Gent een subsidie ontvangt om gratis traumatherapie aan te bieden aan

vluchtelingen. Collega minister Beke en het Agentschap Zorg en Gezondheid dragen hierin bevoegdheid.